

РІШЕННЯ № 16

Щодо неприпустимості підміни судом повноважень кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури

«07» березня 2023 року

м. Київ

Рада адвокатів України, заслухавши доповідь представника адвокатів Рівненської області у складі Ради адвокатів України Лазарчук Г.В. про рішення Вищого антикорупційного суду від 03 березня 2023 року, яким затверджена угода про визнання винуватості, укладена між прокурором Спеціалізованої антикорупційної прокуратури та адвокатом, встановила наступне.

03 березня 2023 року колегія суддів Вищого антикорупційного суду затвердила угоду про визнання винуватості, укладену з адвокатом, який виступав пособником в отриманні неправомірної вигоди суддею одного із міськрайонних судів України (справа № 991/175/23).

З матеріалів справи вбачається, що неправомірна вигода в розмірі однієї тисячі доларів спрямовувалась судді за закриття справи про адміністративне правопорушення, яка перебувала в провадженні цього судді та не позбавлення особи права керування транспортним засобом. Свої послуги адвокат оцінив у двісті доларів.

Адвоката визнано винуватим за ч. 5 ст. 27, ч. 3 ст. 368 КК України та призначено йому узгоджене сторонами покарання у виді 5 років позбавлення волі, зі звільненням від його відбування з іспитовим строком 3 роки.

Також з офіційного повідомлення Вищого антикорупційного суду на електронній сторінці суду зазначено, що обвинуваченого позбавлено права займатися адвокатською діяльністю строком на 2 роки. Про ухвалення вироку за корупційний злочин проінформовано раду адвокатів регіону.

Рада адвокатів України, проаналізувавши зазначене, врахувавши пропозиції, зауваження та доповнення членів Ради адвокатів України, в межах повноважень, беручи до уваги протиправне втручання в діяльність органів незалежного самоврядного інституту адвокатури, а також з метою захисту гарантій адвокатської діяльності, звертає увагу на наступне.

Статтею 131² Конституції України встановлено, що для надання професійної правничої допомоги в Україні діє адвокатура, незалежність якої гарантується.

Адвокатура України являє собою недержавний самоврядний інститут, що забезпечує здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги на професійній основі, а також самостійно вирішує питання організації і діяльності адвокатури в порядку, встановленому цим Законом. Адвокатура є незалежною від органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб, разом з тим держава створює належні умови для діяльності адвокатури та забезпечує дотримання гарантій адвокатської діяльності (статті 2, 5 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»).

Законом передбачено функціонування в Україні адвокатського самоврядування, що діє з метою забезпечення належного здійснення адвокатської діяльності, дотримання гарантій адвокатської діяльності, захисту професійних прав адвокатів, забезпечення високого професійного рівня адвокатів, а також вирішення питань дисциплінарної відповідальності адвокатів (стаття 2 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»).

Стаття 32 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» передбачає підстави припинення права на заняття адвокатською діяльністю, до яких відноситься і набрання законної сили обвинувальним вироком суду стосовно адвоката за вчинення тяжкого, особливо тяжкого злочину, а також нетяжкого злочину, за який призначено покарання у вигляді позбавлення волі. Право на заняття адвокатською діяльністю припиняється з дня набрання законної сили відповідним рішенням суду. Рішення про припинення права на заняття адвокатською діяльністю вносяться до Єдиного реєстру адвокатів України.

Таким чином, спеціальним Законом визначено як підстави припинення права на заняття адвокатською діяльністю, так і відповідну процедуру. Саме на кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури покладено право та обов'язок приймати в межах повноважень рішення про припинення права на заняття адвокатською діяльністю, а не в якому разі не на Вищий антикорупційний суд.

З огляду на наведене, інформація щодо розміщення на офіційному сайті Вищого антикорупційного суду про позбавлення судом адвоката права на заняття адвокатською діяльністю є спотвореною та створює у стороннього спостерігача хибне уявлення про наявність у судової гілки влади повноважень щодо позбавлення адвокатів права на заняття адвокатською діяльністю, що не відповідає дійсності та чинному законодавству.

Вищий антикорупційний суд у справі № 991/175/23 лише застосував до обвинуваченого додаткове покарання у вигляді заборони на заняття адвокатською діяльністю строком на 2 роки. В той же час, стосовно адвокатів наявна спеціальна процедура позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю, реалізація якої закріплена в Законі України «Про адвокатуру та

адвокатську діяльність» та покладена на визначений законодавцем суб'єкт – кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури.

В свою чергу заборона на заняття адвокатською діяльністю (в якості додаткового покарання згідно із ст. 55 КК України) не позбавляє особу статусу адвоката, а лише забороняє їй певний час займатися такою діяльністю. Зазначене додаткове покарання у вигляді заборони займатися адвокатською діяльністю не є підставою ні для припинення права на заняття адвокатською діяльністю (ст. 31), ні для зупинення права на заняття адвокатською діяльністю (ст. 32), відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Законодавець чітко визначив, що єдиною підставою для припинення права на заняття адвокатською діяльністю шляхом анулювання свідоцтва є наявність обвинувального вироку, який вступив в законну силу та передбачив для цього відповідну спеціальну процедуру із спеціальним суб'єктним складом.

Рада адвокатів України, взявши до уваги пропозиції Голови Ради адвокатів України Ізовітової Л.П., Голови Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Вилкова С.В. та членів Ради адвокатів України про направлення листів до Вищого антикорупційного суду та Ради суддів України щодо неприпустимості підміни іншими органами повноважень кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури, керуючись статтями 55, 57 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Положенням про Раду адвокатів України, Регламентом Ради адвокатів України, **вирішила:**

1. Доручити Голові Ради адвокатів України, Національній асоціації адвокатів України Ізовітій Л.П. звернутись до Вищого антикорупційного суду та Ради суддів України щодо неприпустимості протиправного привласнення судом повноважень кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, яка є визначеним законодавством суб'єктом уповноваженим на прийняття рішень про зупинення чи припинення права на заняття адвокатською діяльністю.
2. Секретарю Ради адвокатів України прийняте рішення направити Вищій кваліфікаційно-дисциплінарній комісії адвокатури та кваліфікаційно-дисциплінарним комісіям адвокатури регіонів.

Голова Ради адвокатів України

/підпис/

Л.П. Ізовітова

Секретар Ради адвокатів України

/підпис/

І.В. Колесников